

Met vereende kracht

Mantelzorg in Geldrop-Mierlo

Geldrop-Mierlo 30 augustus 2016

2016-014938

Leeswijzer

Deze memo bevat de visie en koers van de gemeente Geldrop-Mierlo ten aanzien van het mantelzorg-beleid. Deze memo is opgesteld naar aanleiding van de raadsronde van 2 november 2015, waarin o.a. de fractie van de PvdA heeft gevraagd om een beleidsnota mantelzorgondersteuning en – waardering. Als antwoord hierop heeft het college toegezegd met een zgn. “veegnota” te komen waarin samenvattend de gemeentelijke visie voor deze doelgroep werd weergegeven.

In deze memo wordt de context en visie op mantelzorg gekoppeld aan concrete activiteiten op dit terrein. Het vormt daarmee een “doe-denk”document voor de nabije toekomst.

1 Mantelzorg in Geldrop-Mierlo

Mantelzorg neemt een onmisbare plaats in onze gemeenschap. Zonder deze vorm van naastenliefde zouden velen overgeleverd zijn aan de professionele zorg. Dit terwijl de zorg die men van een naaste krijgt van zoveel meer waarde kan zijn. Het is dan ook belangrijk mantelzorgers zo goed mogelijk te ondersteunen, zodat deze hun ondersteuningsrol kunnen blijven vervullen.

Indien de landelijke cijfers worden doorvertaald naar Geldrop-Mierlo zouden er in onze gemeente ongeveer 10.000 mantelzorgers zijn, waarvan 8.400 intensieve en langdurige zorg verlenen.

Geldrop-Mierlo wil zich, naast een gedegen vangnet van professionele zorg en ondersteuning aan de hulpvragers, juist ook richten op mantelzorgers. Dit uitgangspunt is in het verleden meermaals onderstreept.

1.1 Wat is mantelzorg?

Mantelzorg is een moeilijk te vangen begrip. Er bestaan vele definities en nuances. Dit is echter een discussie over woorden oftewel een semantische discussie. Het heeft geen meerwaarde om te streven naar een sluitende definitie. De hulpvrager, noch degene die helpt wordt beter van een dergelijke discussie. Belangrijk is dat er wel een rode draad te vinden is in alle pogingen om de werkelijkheid te vangen. Mantelzorg is ondersteuning die niet op basis van een dienstverlenend beroep wordt verleend aan mensen uit de sociale omgeving. Hierbij vormt de sociale relatie de basis voor het verlenen van deze ondersteuning c.q. zorg. Het is dus een vorm van naastenliefde, solidariteit en samenhang.

1.2 De ongrijpbare mantelzorger

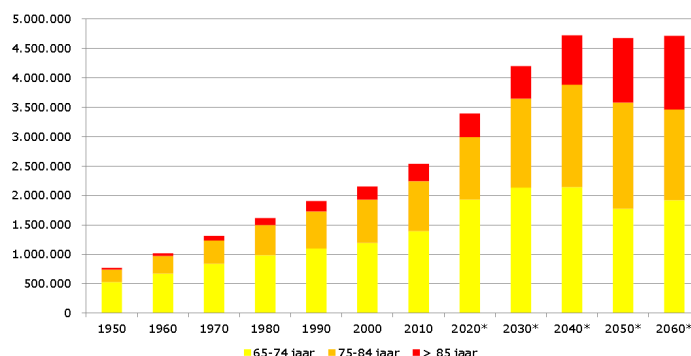
Vanuit deze gedachte wordt ook helder dat “de” mantelzorger niet bestaat en zichzelf ook niet zo zal zien. Het is in veel gevallen geen bewuste keuze om “mantelzorger” te worden. Het is iets dat gebeurt, waar men inrolt, wat je overkomt. Door de bestaande sociale relatie bestaat bij de zorgvrager en de mantelzorger een - al dan niet expliciet uitgesproken- verwachting en vanzelfsprekendheid. Deze sociale relatie kan vele vormen hebben: partner, kinderen, huisgenoten, familieleden, vrienden, buren en bekenden. Ook geografisch hoeven de ondersteuner en de vrager niet in elkaars straat, buurt, wijk of zelfs de gemeente te wonen. Het gaat om emotionele nabijheid.

1.3 De ongrijpbare mantelzorg

Ook de ondersteuning die geboden wordt is divers. Gangbaar is om te spreken van intensieve zorg, maar de vraag is dan al snel: “Wat is intensief?”. Immers, dit kan voor iedereen verschillend zijn. Het aantal mantelzorgers schommelt landelijk al jaren stabiel rond 4,5 miljoen. Dit betekent dat circa 25% van de volwassen Nederlandse bevolking op enige wijze iemand in hun omgeving ondersteunt. Ook naar de toekomst toe lijkt er geen sterke wijziging in dit aantal. Ofschoon het aantal 65+ers tot 2030 met 60% toeneemt, stijgt het totaal aantal ontvangers van informele ondersteuning c.q. mantelzorg maar met 8%. Deze groep is overigens breder dan ouderen. Het totaal aantal ondersteuners neemt in diezelfde periode met 5% toe. Kortom, er is weliswaar een kloof, maar dat is “geen onrustbarende kloof”.

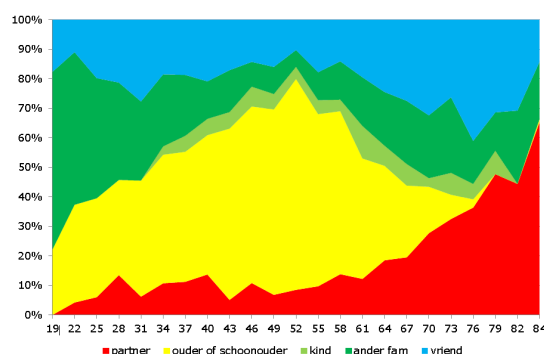
Vergrijzing leidt tot meer en andere hulpbehoeften

Aantal ouderen 1950-2060 (in miljoenen)

Een verdere beschouwing maakt echter duidelijk dat dit geen reden is om zaken op hun beloop te laten. Uit het onderzoek “De toekomst van de mantelzorg” (SCP) blijkt dat vooral ouderen vaker dan nu voor hun partner gaan zorgen. Dit kan omdat men vitaler en actiever ouder wordt, dan in het verleden. De toename van het aantal ouderen dat voor ouderen zorgt, heeft ook een keerzijde: er komen daardoor meer mantelzorgers met een mindere draagkracht en een grotere draaglast. Bij deze oudere ondersteuners bestaat dus een grote kans op overbelasting. Kortom, hetgeen als intensief wordt ervaren zal de komende jaren veranderen.

Oudsten geven hulp aan partners, vijftigers aan ouders

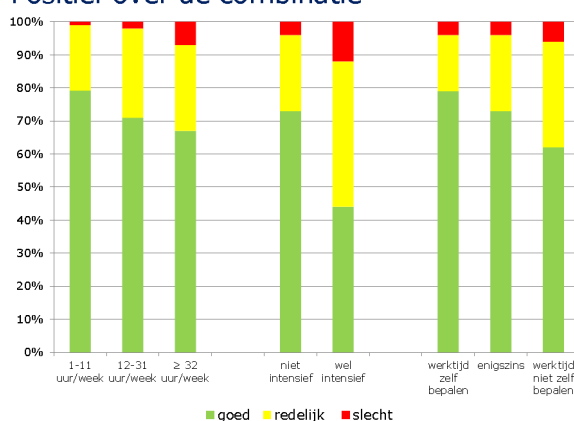

Een oplossing kan gevonden worden in het oude spreekwoord “vele handen maken licht werk”. Er zullen wegen gevonden moeten worden, waarbij meer dan ooit de totale vraag voor ondersteuning verdeeld wordt over meer mensen die dan kleinere “porties” voor hun rekening nemen. Daarnaast wordt door goede ondersteuning de draagkracht van de mantelzorger in stand gehouden of vergroot en de draaglast verminderd. De mantelzorger kan zijn/haar taak kwalitatief beter uitvoeren en weet waar hij/zij hulp kan vragen en bieden. Dit alles draagt ertoe bij dat lichamelijke, psychische en/of emotionele overbelasting wordt voorkomen.

1.4 Verbanden met andere beleidsterreinen

Los van een veranderende maatschappelijke norm en een vergrijzing van de mantelzorg speelt ook het arbeidsmarktbeleid van de overheid een rol in de toekomst van de informele zorg. Beleidsdoelen als 'meer en langer werken' en 'meer zelf zorgen voor zieke en gehandicapte verwanten' (staan) op gespannen voet met elkaar. “Wanneer mannen en vrouwen (zoveel mogelijk) fulltime gaan werken, zal het aantal mantelzorgers in 2030 naar schatting 10% lager liggen (dan de huidige schatting)”. “Is (onbetaalde) mantelzorg verlenen “gelijkwaardig” aan betaalde arbeid als iemand in een uitkeringssituatie zit?” is een vraag die hierdoor actueel wordt. Een vraag die bij de invulling van de tegenprestatie in de Participatiewet en de bezinning op de toekomst van inkomensondersteuning zeker een plek zal krijgen.

Positief over de combinatie

2 Visie op mantelzorg

2.1 Visie op de mantelzorger

De mantelzorger is een samenwerkingspartner (oftewel mede-ondersteuner), maar kan een doelgroep (oftewel mede-ondersteuningsvrager) zijn.

Ze zijn (ervarings)deskundigen op het gebied van de zorgvrager en diens zorgbehoefte. Daarmee zijn ze een gelijkwaardige partner van de professionele zorgverlener in het zorg- en ondersteuningsproces. Dit betekent ook dat ze een gelijkwaardige partner zijn in het gesprek over de ondersteuningsvraag. De gemeente betreft mantelzorgers bij de organisatie en uitvoering van de zorg en ondersteuning.

Aan de andere kant kan de mantelzorger ook een medehulpvrager zijn. De mantelzorger is immers een mens met een eigen levenspatroon en door het verlenen van de mantelzorg kan hierbij ook (praktische) hulp of steun noodzakelijk zijn.

Dit betekent dat het CMD en PT ook gericht kijken naar de behoeften van mantelzorgers.

2.2 Visie op mantelzorgondersteuning

Op basis van de bovenstaande visie kunnen de uitgangspunten voor mantelzorgondersteuning worden gedefinieerd:

- het is een kernpunt mantelzorgers te betrekken bij de ondersteuning en zorg;
- de mantelzorger dient zich gesteund te weten bij de uitvoering van de mantelzorg en heeft daartoe een laagdrempelige toegang tot advies, informatie en ondersteuning;
- in dialoog met zowel de mantelzorger als de cliënt wordt de ondersteuning afgestemd op de behoeften van de cliënt en diens mantelzorger(s).
- er wordt rekening gehouden met de specifieke situatie en omstandigheden van de mantelzorger;
- de ondersteuning heeft tot doel de draagkracht van de mantelzorger in stand te houden of te vergroten en de draaglast te verminderen;
- mantelzorgers worden geïnformeerd over de zorgverlening en betrokken bij de evaluatie van de zorg en ondersteuning;
- de gemeente stuurt actief op het onderschrijven en bijdragen aan de bovenstaande uitgangspunten door professionele organisaties.

3. Mantelzorgondersteuning in de uitvoering

Vanuit deze uitgangspunten wordt in de komende jaren vorm gegeven aan de lokale ondersteuning aan mantelzorgers. De ondersteuning wordt op dit moment geboden door met de mantelzorger in gesprek te gaan. Hoe dit nu in zijn werk gaat en waar wij op investeren, leest u in paragraaf 3.1.

Er liggen nog diverse kansen om de ondersteuning en de informatie- en adviesrol door te ontwikkelen. Vanuit de gedachte dat Geldrop-Mierlo maatwerk levert, past het dat het CMD continue in gesprek blijft en evalueert of het aanbod van informatie, advies en activiteiten het gewenste effect heeft. Dit gewenste effect is:

De mantelzorger weet waar hij/zij terecht kan met vragen en voelt zich als volwaardige gesprekspartner gehoord en gesteund. Hij of zij is daardoor beter in staat de mantelzorgtaken te blijven uitvoeren zonder overbelast te raken. Ook trekt hij/zij op tijd aan de bel als het (even) niet lukt.

Naast de maatwerk-ondersteuning aan de mantelzorger ontwikkelt het CMD activiteiten om de bovengenoemde doelstelling om te zetten in resultaat. U leest daarover in paragraaf 3.2.

Door een nauwe samenwerking aan te gaan met de cliënt en de mantelzorger ontwikkelt het CMD in de gemeente Geldrop-Mierlo een integrale aanpak. Dit gebeurt zoveel mogelijk voor, door en met mantelzorgers. Het CMD doet dit door:

- Aandacht te hebben voor de (veranderende) behoeften van de lokale mantelzorgers;
- De lokale voorzieningen in beeld te brengen en algemeen toegankelijk te maken door goede communicatie en promotie. Daar waar mogelijk hiaten te ontdekken en daarop in te spelen;
- Meer kenbaarheid te geven aan de mogelijkheden die de mantelzorger zelf heeft en de ondersteuning die de mantelzorger kan verwachten van het CMD en andere professionals;
- Nieuwe activiteiten te ontwikkelen en bij te sturen daar waar men aangeeft andere behoeften te hebben.
- Waar noodzakelijk cliënt en mantelzorger naast ondersteuning ook passende zorg te bieden.

In de navolgende paragrafen leest u wat dat exact inhoudt.

3.1 Maatwerkondersteuning en borgen positie mantelzorger

Eén van de uitgangspunten is de mantelzorgers te betrekken bij de ondersteuning en zorg van de cliënt. Daartoe wordt ruimschoots mogelijkheid gegeven in de gesprekken die de medewerkers van het CMD voeren met de cliënt en de mantelzorger gezamenlijk.

De medewerkers van het CMD spreken dagelijks cliënten met een behoefte aan ondersteuning. Daarbij wordt er rekening gehouden met de belangrijke rol die de mantelzorger in die ondersteuning vervult. In veel gevallen wordt de cliënt in het eerste huisbezoek vergezeld door hun mantelzorger.

De mantelzorger is een gewaardeerd partner in het gesprek. Hij of zij vervult een cruciale rol in de meest passende ondersteuning voor de cliënt. Daar waar de mantelzorger (deels) ondersteuning kan bieden, zien de medewerkers van het CMD dat cliënten de best mogelijke ondersteuning ervaren. In de praktijk blijkt dat deze ondersteuning, gegeven door diegenen die je het meest na staan, de meest respectvolle, meest menswaardige wijze van steun is.

In dialoog met zowel de mantelzorger als de cliënt wordt de ondersteuning afgestemd op de behoeften van de cliënt en diens mantelzorger(s). Door met de mantelzorger en de cliënt te praten over de specifieke situatie waarin zij verkeren, ontstaat een beeld van de behoefte van de mantelzorger.

Client en mantelzorger stellen samen met de medewerker van het CMD een maatwerkplan op. Dit plan is erop gericht de juiste ondersteuning te bieden aan cliënt. De mantelzorger blijft betrokken bij het proces over de zorgverlening en bij de evaluatie van de zorg en ondersteuning.

3.1.1 Het proactief betrekken van de mantelzorger

De insteek is te zorgen dat er altijd goed zicht blijft op de mogelijkheden en behoeften van de mantelzorger. Dit gebeurt concreet door voorafgaand aan elk eerste huisbezoek na te gaan of er mantelzorg verleend wordt en door wie. Zo veel mogelijk vragen wij de cliënt één of liefst meerdere betrokkenen aan te laten sluiten bij het eerste huisbezoek. Als leidraad hanteren wij een lijst met relevante vragen gericht op het verlenen van de mantelzorg en de behoefte van de mantelzorger. Ook de klantadviseurs in de telefoondienst werken met deze gerichte lijst.

3.1.2 Inzetten methodiek Sociale Netwerkstrategie

De ondersteuning heeft mede tot doel de draagkracht van de mantelzorger in stand te houden of te vergroten en de draaglast te verminderen. Om de medewerkers optimaal te bekwaamen in het vinden van mogelijkheden in het eigen netwerk van de cliënt start het CMD eind 2016 met de inzet van de Sociale Netwerkstrategie.

Deze strategie legt de nadruk op het maximaliseren van de mogelijkheden om de betrokkenen bij een cliënt (delen van) de ondersteuning te laten bieden. Daar waar het kan, stuurt de medewerker erop dat zoveel mogelijk betrokkenen meedenken over de totstandkoming en de uitvoering van het maatwerkplan voor de cliënt en de mantelzorger. De klantadviseur van het CMD ondersteunt dit proces.

De verwachting is dat toepassing van deze strategie de belasting over meerdere betrokken mantelzorgers bij de cliënt optimaal tot stand brengt waardoor de ondersteuning langer vol te houden is en overbelasting van slechts enkele mantelzorgers zo veel mogelijk wordt voorkomen. De verwachting is dat deze strategie bijdraagt aan het welzijn en het voorkomen van overbelasting van de mantelzorger.

3.1.3 Het mantelzorggesprek

Onderdeel van een maatwerkoplossing voor de cliënt en alle betrokkenen is het bieden van mantelzorgondersteuning aan de mantelzorger. Of die nu overbelast is of zich in het geheel niet overbelast voelt, een gesprek is toch waardevol. Het doel is namelijk om de mantelzorger bekwaam te maken in het *voorkomen* van overbelasting

Omdat het ondersteuningstraject gericht is op de cliënt, biedt het CMD daarnaast laagdrempelige en continue toegankelijke ondersteuning aan de mantelzorger zelf. De beide vormen van ondersteuning (aan cliënt en mantelzorger) worden waar nodig op elkaar afgestemd.

Tijdens het eerste huisbezoek aan de cliënt wordt de mantelzorger de mogelijkheid geboden in gesprek te gaan met de mantelzorgondersteuner van het CMD. Maar het kan ook zo zijn dat de mantelzorger los van de cliënt om een gesprek vraagt.

In dit gesprek wordt de mantelzorger ruimte geboden zijn of haar verhaal te doen en gaan de mantelzorgondersteuner van het CMD en de mantelzorger samen op zoek naar mogelijkheden en oplossingen voor de knelpunten die hij of zij ervaart. Die mogelijkheden moeten passen bij de situatie. Dit betekent dat er geen standaard aanbod bestaat.

Daarnaast wordt informatie en advies gegeven. Zeker daar waar de mantelzorger zich niet overbelast voelt, is de geruststellende gedachte dat er een mantelzorgondersteuner is om altijd op terug te vallen voor advies, vaak voorlopig voldoende. De mantelzorger krijgt directe contactgegevens mee naar huis en kan altijd contact opnemen voor een kort telefonisch advies of een persoonlijk gesprek. Daarnaast wordt de mantelzorger gevraagd of hij/zij interesse heeft in het ontvangen van de digitale nieuwsbrief of deelname aan activiteiten georganiseerd door het CMD of andere lokale organisaties.

Concreet bestaat de huidige ondersteuning dus uit:

- het bieden van een luisterend oor;
- het in kaart brengen van het dagritme en de behoeften van de mantelzorger en cliënt en het praktisch meedenken daarin;
- advies geven en ondersteuning bieden gericht op het uitbreiden van de kring van mantelzorgers rondom een persoon;
- het kenbaar maken dat men altijd ergens terecht kan met hulpvragen; en
- het doorverwijzen naar andere hulpverleners / praktisch meedenken.

3.2 Gesteund weten

3.2.1 Project Herindicaties

Naast de gesprekken die het CMD gevoerd heeft met mantelzorgers op basis van een hulpvraag, is een bepaalde groep mantelzorgers actief benaderd tijdens het project 'Herindicaties'. Omdat in 2015 alle overgangscliënten die op basis van de oude wet een indicatie hadden, geherindiceerd werden, ontstond een extra gelegenheid om mantelzorgers actief te benaderen. De mogelijkheid is aangegrepen om bij elke uitnodiging voor de herindicatie een vragenformulier mee te sturen over mantelzorg. Daarop kon men aangeven of er een mantelzorger betrokken was en of deze behoefte

had aan een persoonlijk gesprek met de mantelzorgondersteuner. Daarvan hebben 20 mantelzorgers gebruik gemaakt. Doel was om de mantelzorgers te wijzen op de mogelijkheid om in de toekomst gebruik te maken van de ondersteuning van het CMD.

3.2.2 Digitale nieuwsbrief / contact

Inmiddels is gestart met de ontwikkeling van een digitale mantelzorg-nieuwsbrief. Op 29 september verschijnt de nieuwe nieuwsbrief. Iedereen kan zich daarvoor inschrijven. De wens is om er een nieuwsbrief voor en door mantelzorgers van te maken.

Het CMD houdt een actueel bestand bij van de mantelzorgers die aangeven interesse te hebben in informatievoorziening en/of periodiek contact. Die lijst groeit gestaag en bestaat op 1 september 2016 uit 212 personen. Deze mensen ontvangen allen de nieuwsbrief en andere informatie. Vanuit dit startpunt zal het bereik verder vergroot worden. De nieuwsbrief wordt ook beschikbaar gesteld aan professionals voor een groter bereik.

Kosten: geen

3.2.3 Meer focus op de jonge mantelzorger

Het huidige aanbod binnen het CMD is primair gericht op de volwassen mantelzorger. Het aanbod spreekt onvoldoende tot de verbeelding van jonge mantelzorgers. Een aanpak speciaal gericht op de jonge mantelzorger is in ontwikkeling maar kost tijd. Het is van belang dat het aanbod de jonge mantelzorger aanspreekt. De ervaring uit het verleden is, dat er anders lastig ondersteuning geboden kan worden.

Omdat jonge mantelzorgers zichzelf vaak niet identificeren als mantelzorger, en daarom doorgaans geen of weinig gebruik maken van de ondersteuningsmogelijkheden, worden jonge mantelzorgers gezien als een verborgen (doel)groep. Om mantelzorgers in beeld te krijgen zijn scholen, het voorliggend veld & samenwerkingspartners van essentieel belang. Vooral scholen zijn (vind)plekken waar bewustwording voor jongeren gecreëerd kan worden over het begrip mantelzorg.

Ook voor de aanpak gericht op de jonge mantelzorger zijn de beleidsmatige uitgangspunten de leidraad. Via de onderstaande activiteiten wordt al een start gemaakt met de ontwikkeling van een goed aanbod voor de jonge mantelzorger. Om deze activiteiten uit te kunnen voeren wordt nu gewerkt aan een plan van aanpak. De activiteiten zullen in de loop van 2016 en 2017 nader vorm krijgen:

- Informatie op scholen: Met jongeren in gesprek gaan over het begrip mantelzorg. Via een leuke methode wordt inzichtelijk wie er mantelzorger is.
- 'Wat een geluk dat jij er bent pakket': Om inschrijving, deelname of ondersteuning op een laagdrempelige manier in te zetten, wordt er een informatief verrassingspakket samengesteld. Ook ouders, burens, vrienden, leerkrachten en hulpverleners kunnen een jongere opgeven.
- Samen in gesprek: Via een open dialoog met diverse (ex-)mantelzorgers worden de mogelijkheden nader vorm gegeven om samen toe te werken naar een passende ondersteuning voor jonge mantelzorgers. De medewerker die deze activiteit leidt, heeft een achtergrond als jongerenwerker.
- Activiteit: In het verleden werden er voor jonge mantelzorgers in Geldrop-Mierlo jaarlijks uitjes georganiseerd met als doel: kennis delen, in gesprek gaan met elkaar & ontspanning. Om jongeren op een laagdrempelige manier kennis met het CMD te laten maken zet het CMD deze activiteit voorlopig voort.
- Meer en effectiever gebruik van de media: Sociale media wordt ingezet om de doelgroep te bereiken. Ook de voorlichting aan en contacten met samenwerkingspartners krijgen nader vorm.
- Behoeftetepeiling: De medewerker van het CMD gaat in gesprek met de jonge mantelzorger. Vertrouwen winnen en luisteren staat daarbij voorop. Tijdens deze gesprekken wordt gekeken naar de huidige situatie van de mantelzorger en bekijken we zijn of haar wens. Op deze manier wordt inzichtelijk wat jonge mantelzorgers nodig hebben. Daarop passen we ons aanbod aan. Naar aanleiding van de behoeftetepeiling wordt de huidige aanpak verder ontwikkeld.

- Werkgroep Mantelzorgers: Via de “voor, door & met-methode” probeert het CMD in gesprek te blijven met jonge mantelzorgers. Degenen die graag mee willen denken over het opzetten en door ontwikkelen van het plan worden uitgenodigd om deel te nemen aan deze werkgroep.

Kosten 2016: geen

Kosten 2017: PM

3.3 Niet praten over, maar met mantelzorgers over mantelzorg

3.3.1 Leren van ervaringen

In de eerste helft van 2016 is een stageonderzoek gedaan naar de beleving en ervaringen van Geldrop-Mierlose mantelzorgers voor dementerenden. Dit onderzoek leidde tot de onderstaande conclusie en aanbeveling:

De belangrijkste oplossing die uit het interview naar voren kwam is het vergroten van het netwerk. De druk en stress van de mantelzorger verlichten door de zorg te verdelen over het netwerk en afstand te kunnen creëren. Dit kan verlichting bieden op geestelijk en persoonlijk vlak en zorgt ervoor dat de mantelzorger zijn zorgen en gevoelens kan delen met het netwerk. Dit zodat een schuldgevoel over beslissingen kan worden voorkomen, omdat ze samen gemaakt zijn. Dit kan ook door middel van een lotgenotenbijeenkomst, waarbij mantelzorgers hun bevindingen kunnen delen met onbekenden. Dit maakt het voor sommigen gemakkelijker om het te delen.

Daarnaast is er een stageopdracht uitgevoerd met als resultaat een communicatieonderzoek en – adviesplan gericht op de Geldrop-Mierlose mantelzorger. Dit plan is nog niet afgerond. Er wordt antwoord gegeven op de vragen: Wie zijn de mantelzorgers binnen de gemeente?, Wat zijn hun behoefte én hoe kan het CMD ze het beste bereiken? Het onderzoek is niet-representatief (maar 10 mantelzorgers gaven hun mening) maar het adviesplan is desondanks waardevol en verdient opvolging. Het geeft richting aan de communicatie naar de mantelzorger en omschrijft de volgende behoefte:

Er is vooral behoefte aan praktische informatie vanuit de gemeente Geldrop-Mierlo. Informatie die hen direct kan helpen bij het beter uitvoeren van hun mantelzorgtaken. Daarnaast vinden de mantelzorgers het belangrijk dat er met hun gecommuniceerd wordt om te kijken hoe het met ze gaat en of ze nog hulp kunnen gebruiken, een blik van kennis dat de gemeente weet dat ze er zijn.

Daarnaast heeft de mantelzorgondersteuner haar ervaringen op schrift gesteld. Over de ondersteunende gesprekken tot op heden, heeft de mantelzorger zijn of haar mening mogen geven. De conclusie daaruit is:

- De ingezette ondersteuning werd als voldoende en positief ervaren. Men vond het prettig dat er aandacht voor hen was en dat men gehoord werd.
- De mantelzorger vond het, over het algemeen, ‘gewoon’ om voor een ander te zorgen en wil daar niet te veel woorden aan kwijt. Zij vinden zichzelf doorgaans geen “overbelaste mantelzorger”.
- Een aantal van hen wisten niet dat er een zorgplicht vanuit de gemeente bestaat voor mantelzorgers.
- Van deze groep wist niemand van het bestaan van de mantelzorg-contactmiddagen. Op navraag of zij wilde komen, gaf men regelmatig aan dat het tijdstip niet schikte of ze de zorgvrager niet alleen konden laten. Ook gaf een deel van de ondervraagden aan er geen behoefte aan te hebben.

Over de behoefte die de mantelzorger voelt, gaven de ondervraagden aan:

- ondersteuning te willen in de vorm van huishoudelijke hulp of hulp bij de zorg zelf;
- meer tijd te willen voor andere gezinsleden en zichzelf;
- informatie en advies te wensen over voorzieningen / procedures rondom woningaanpassing / mantelzorgwoning, financiële tegemoetkoming of een kleine vergoeding voor de ‘oppas’;

- men vraagt advies over het bespreekbaar maken van hoe om te gaan met het afbakenen van 'eigen vrije tijd' (vermogen om soms 'nee' te zeggen of de 'last' te delen).

Deze documenten zullen voeding zijn voor de doorontwikkeling in 2017.

3.3.2 Mantelzorgbijeenkomsten

In 2016 is het CMD gestart met een verbeterplan voor de mantelzorgcontactmiddagen. Deze vinden eens per twee maanden plaats in het Sint Antoniushuis te Geldrop. Iedere middag wordt een activiteit aangeboden in combinatie met informatieverstrekking over een aan mantelzorg gelieerd onderwerp. Deze activiteit wordt georganiseerd door een medewerker van het CMD en een vrijwilliger en kost nu €720,- op jaarbasis.

Doel is om de mantelzorgers in ontspannen sfeer samen te laten komen waardoor lotgenoten-contact ontstaat. De middag werd tot voor kort bezocht door een kleine groep van voornamelijk oudere mantelzorgers. Door communicatie over de bijeenkomsten geven steeds meer mensen aan interesse te hebben voor de bijeenkomsten. Het doel is de mantelzorgbijeenkomsten ook voor deze breder groeiende doelgroep toegankelijk maken.

Daartoe dient er meer bekendheid aan de activiteit gegeven te worden. Naast de contactmiddag start een groep in de avond / de zaterdag zodat ook werkende mantelzorgers in de gelegenheid zijn om aan te schuiven. Ook organiseert het CMD tijdens een van de contactmiddagen een brainstorm om van de aanwezigen zelf te horen wat er beter kan.

Kosten 2016: €3.000,--.

3.4 Mantelzorgwaardering

3.4.1 Mantelzorgdag

Op zaterdag 12 november 2016 wordt een dag voor mantelzorgers georganiseerd in het Kruispunt. Doel hiervan is dat de gemeente Geldrop-Mierlo haar waardering laat blijken voor de inzet van de mantelzorgers. Naast 'ontmoeten' staat 'belevén' centraal. De genodigden kunnen uit een aanbod van circa 8 workshops kiezen en twee workshops volgen. Daarnaast staat een lunch op het programma en wordt er gezorgd voor entertainment.

Kosten: €10.000,--.

3.4.2 Pilot Herstelhotel

Binnen de doelgroep van mantelzorgers is er een specifieke groep die een groot risico loopt op overbelasting: de oudere mantelzorger die zijn of haar partner vaak 24/7 verzorgt of zich altijd daarvoor verantwoordelijk voelt.

Speciaal voor deze mensen is een lokaal initiatief ontplooid met als doel hen even te ontzorgen en de drempel te verlagen om vaker gebruik te maken van respijtzorg. Herstelhotel Stefaan in Eindhoven biedt hiervoor een stijlvol verblijf met medische ondersteuning dat mede bestemd is om familieleden of mantelzorgers tijdelijk te ontlasten. De medische ondersteuning wordt door Buurtzorg Mierlo geboden.

Het CMD zal, als pilot, in 2016 twee weekenden aanbieden. De weekenden vinden plaats op 17/18 september en 5/6 november. Hierbij wordt uitgegaan van 2 weekenden voor 6 zorgbehoevende met of zonder partner. Tijdens deze weekenden kan de zorgbehoevende of de zorgbehoevende met partner een ontspannen tijd geboden worden in het herstelhotel.

De mantelzorger krijgt de mogelijkheid om een weekend geen zorg te hoeven dragen en kan met zijn/haar partner mee naar het herstelhotel. Doordat de zorgbehoevende bekend raakt met het herstelhotel, kan de drempel om er vaker gebruik van te maken verlaagd worden. Door er eens uit te gaan kan de horizon verbreed worden, het kan de zin tot activiteiten buitenshuis aanwakkeren zowel bij de mantelzorger als de zorgbehoevende. En door tegelijkertijd met andere mensen uit Geldrop-Mierlo aanwezig te zijn, kan er een soort van gezamenlijk contact ontstaan.

Na deze beide weekenden, voeren wij een evaluatie uit om te bezien of dit initiatief een vervolg verdient. Mocht dit concept aan slaan dan overwegen wij ook voor de doelgroep "gezinnen met

kinderen” iets dergelijks op te zetten. Daarbij kan gedacht worden aan Mappa Mondo in Waalre of Hotel Heppie in Mierlo.

Kosten 2016: €6.000,--